

SZERKESZTŐSÉG:
 BUDAPEST, IV. PÁFNOVELDE-UTCA 8.
 Telefon száma 51-88.
 KÉRJÜNK, HOGY NE KÜLDJENK VISSZA.
 CSAK BÉRMENTES LEVELEKET FOGADUNK EL.
ELŐFIZETÉSI DÍJ:
 Vidékre postán v. helyben nézhető.
 Egy évre . . . 30 ft. Egy negyedévre . . . 5 ft.
 Egy fél évre . . . 16 ft. Egy hónapra . . . 1 ft 80 kr.
Külföldre: 3 hónapra Németországba 6 ft 70 kr.
 Francia-, Olasz-, Orosz-, Török-, Görög-, Spanyolországba, Svájcra, Romániára és Szerbiára, valamint azaz országokra, melyek a postaszolgálatban tartoznak, negyedévre 9 ft 50 kr.
 Egy szám ára 6 kr.

EGYETÉRTÉS

Csávolszky Lajos
 tulajdonos és felelős szerkesztő.

Kossuth Ferencz
 főmunkatárs.

KIADÓHIVATAL:
 BUDAPEST, IV. PÁFNOVELDE-UTCA 8.
 Telefon száma 51-88.
HIRDETÉSEK ÉS NYILTÉRBE VALÓ KÖZLEMÉNYEK FELVÉSZ A KIADÓHIVATAL PÁRISBAN főgöyökségünkél:
 John F. Jones & Co. 31 bis, Faub. Montmartre
 Frankfurtban a M. D. D. G. L. és T. G. L.
 Bécsben: Danneberg L. L. Kompagnie Nr. 7.
 Bozsa M. József, J. Wollner Nr. 6-8.
 Hassenstein és Vogler, L. Wallischgasse 19.
 Messe-Verlag Schönböck Nr. 2.
 Oppelt A. Stubenbastei Nr. 2.
 Schickel Henrik, L. Wollze Nr. 14.
 és valamennyi hirdetői iroda.

Budapest, november 8.

Ausztriában a provizoriumról szóló törvényjavaslat sorsa még mindig a kétes bizonytalanság homályában van. Most a költségvetési bizottság tárgyalja a Bilinsky pénzügyminiszter tegnapi beszédéből kitűnik, hogy a kormány épenséggel nem veszi bizonyosra a javaslat végleges megszavazását. E végből fenyegetőzik a miniszter a 14-ik §-al, melynek alapján rendelettel elcsinálja meg a kormány a provizoriumot az esetre, ha az parlamentáris uton létre nem jöhet. A másik fenyegetés az, hogy az örösi forgalom megszüntetése, mit elvben az osztrák kormány nehézségek tárgyalások után keresztültűt a magyar kormányhoz, úgy, hogy az örösi engedély 1898. évi január 1-én megszűnik, csak úgy valószínű meg, ha a kiegyezés parlamentáris uton jönne létre. Ezeket kívül az osztrák pénzügyminiszter a jelentős vívmányok egy egész eseménycsoportról emlékeztet meg, a miket mind Ausztria javára ért el a kormány a magyarokkal szemben a kiegyezés dolgaiban.

Hogy ezek a fenyegetések és nagy vívmányok milyen hatással lesznek az osztrák ellenzékre, azt még nem lehet tudni. A költségvetési bizottság ma este folytatja a javaslat tárgyalását, meg pedig — a mint látszik — az ellenzék obstrukciója mellett s mindaddig, míg a bizottság a kérdést el nem intézi, a plénum nem foglalkozhatik a második olvasásban való tárgyalással, mely az ellenzék bőséges alkalmat ad mindenféle obstrukciós eszközök használatára.

Arról, hogy miké alakulnak a viszonyok Magyarországgal, ha Ausztriában a provizoriumot csakugyan a 14-ik §. alapján inszignáredetellel csinálják meg: az osztrák pénzügyminiszter nem nyilatkozott. De azt igenis kijelentette, hogy a vámsorompok felállítását a két állam közt fizikailag lehetetlen. A kormány nem is akarhatja ezt, de ha akarná, sem tehetné meg.

Ezt a tant nálunk is erősen hangsúlyozzák a kormánypárti politikusok s a magyar kormánypárti sajtó nagy hűvel igyekszik már most hangulatot csinálni annak, hogy ha Ausztriában nem is jön létre a provizorium s a magyar állam számára megnyílik az önrendelkezés joga a kiegyezéssel összefüggő viszonyokra: ezzel a joggal egyelőre nem lehet élni, mert a gyakorlatban kivétel nélkül. Így akarják a nemzetre ráerőszakolni a kiegyezést abban az esetben is, ha bekövetkeznék az állapot, mely alkalmat szolgáltatna arra, hogy a nemzet lerázza magát az Ausztriával való gazdasági viszony roppant terheit. Nyilvánvaló, hogy ennek a veszedelmes tannak a révén keres majd a Bánffy-kabinet kibúvót abból az erkölcsi kényszerből is, melybe az osztrák 14. §-ra vonatkozó többszörös miniszterelnöki nyilatkozatok folytán jutott. Amde a magyar nemzet közvéleménye is részen lesz, és a parlament ellenzék bizonyára nem fogja tűnni, hogy a kormány csak amugy könnyedén alkotmány-árusítást kövessen el.

És miáltal Ausztriában így folyik a nehéz és szűvs közzelem a parlament pártok közt? nálunk vidáman élvezi képviselőhazunk a tökéletes semmittevés gyönyörét. Kedden megválasztja a delegációkat, s aztán egész november hónap folyamán

zárva lesznek a törvényhozás ajtói. Mintha bizony Magyarországon teljességgel nem lenne szükség semmiféle törvényhozási alkotásra.

Politikai körökben élénk föltűnést, sőt meglepetést keltett a kormány lapjának, a „Nemzet”-nek az a nyilván kormány-részről sugalmazott, tehát felhivatalosnak tekinthető tegnapi közleménye, mely a szombati püspöki konferenzia tanácskozásaira és megállapodásaira vonatkozik. Minthogy a püspöki konferenzia tanácskozásainak részleteit és megállapodásait maga a püspöki kar gondosan rejtgette a nyilvánosság elől, a „Nemzet” tegnapi közleménye csak a kormányhoz igen közel lévő forrásból eredhet. Lapunk más helyen egész terjedelmében rekapituláljuk az említett közleményt, melyből kitűnik, hogy a katolikus autonómia hatáskörére nézve a legfőbb pontokban a püspöki kar megegyezett a kormánnyal, meg pedig a római szentszék véleménye alapján. E megegyezés szerint az autonómia jogkörre szerződött szegényes lenne, úgy, hogy a világi elemek kormányzati befolyása a minimumra süllyedne. Úgy halljuk, hogy ama főbb szempontokra nézve, melyekről a N-1 közlése szerint a kormány és a püspöki kar megegyezett, gróf Zichy Nándorék se tagadják meg hozzájárulásukat és így megtörténhetik, hogy a katolikus autonómia csakugyan létrejön, de olyan formában, hogy aligha elegendi ki bizonyos köröknek túlzott várakozásait. Az említett közleménynek egyik igen érdekes, sőt meglepő része az, mely a római szentszék fölfogására és állásfoglalására vonatkozik, s a mely lehetővé tette a püspöki karnak úgy szólóan a kormány álláspontjára való helyezkedését.

A delegációk összehívása.
 Budapest, nov. 8.
 Mint előre jeleztük, a hivatalos lap tegnapi száma közli a két nov. 5-én kelt kéziratát, a melyeket a delegációk összehívása tárgyában gróf Goluchowski külügyminiszterhez, báró Bánffy Dező magyar és gróf Badieni osztrák miniszterelnökhöz intézett. E szerint a delegációk november 16-án ülnek össze, és pedig ezáltal Bécsben. A magyar hivatalos lappal egyidőleg a „Wiener Zeitung” is közli a három kéziratot, a mely a következőkötéket tartalmaz:

I.
 Kedves gróf Goluchowski! A közös ügyek tárgyalása céljából a birodalmi tanács által az 1867. évi december hó 21-én kelt törvény értelmében az 1897-ik évre megválasztott bizottság, és a magyar országgyűlés által az 1867. XII. törvények alapján az 1897. évi kiküldendő közösügyi bizottságot, másolathoz mellékelte kézirattalmal. E november hó 16-ára Bécsbe egybevittem, minélgyorabb megbizom önt, hogy az illető előterjesztések megletele iránt intézkedjék.
 Kelt Bécsben, 1897. nov. 5-én.
 Ferencz József, s. k.
 Goluchowski, s. k.

II.
 Kedves báró Bánffy! A közös ügyek tárgyalására a magyar országgyűlés részéről az 1897. évi XII. törvények értelmében az 1897. évi kiküldendő bizottságot, valamint a birodalmi tanács által az 1867. évi december hó 21-én kelt törvény alapján az 1897. évre megválasztott bizottságot a részökre törvényileg meghatározott teendőik elintézésére végtel jolyó évi november hó 16-ára Bécsben ezenem egybevittem.
 Kelt Bécsben, 1897. nov. 5-én.
 Ferencz József, s. k.
 Goluchowski, s. k.

Nézük meg a né képtárainkat. Hány képen van nálunk megörökítve a magyar diadolség? Pedig történelmünk ezer éves lapjai fennhirdetik a magyarok vitézségét, melytől — nem is régen volt — visszhangzott egész Európa. De visszhangzott a diadolség múlt századokban is. Nagy szabadságharcunknak vannak meg előtanúi; az elhunyt hősek, verantúktól maradtak fenn arcképek; ma még meglehetne festetni a diadolség képeit tujáikkal, korhó alakjaival. Kesőbb már aligha lesz így lehetséges.
 A jövő nemzedékek előtt nem csak szent emlékek lennének ezek, de oltáriai a hazaszeretnek s ez oltár fénye évszázadokon át buzdítná tette, hazafiságra a késő nemzedékek.
 Az orosz téli palotáinak marschall-termeiben ott van minden orosz marschall korhó arcképe, ki győzedelmes csatában résztvett. Végtelen sorok a hőseknek. A nemzet maradvány hála emleke hőséi iránt.
 Minden orosz katoná büszkesége, hősiességének egyik emeltője, hogy egykor az ő arcképe is helyet foglaljon itt.
 Orosz nagy terem ez, melynek falait nyolcz nagyobb festmény díszíti. Ezek közül hat kizárólag orosz érdekű. A hetedik a világhírű Horace Vermet hees, nagy festménye, a „Volai esata 1831-ből”. Megrázó, idegizelő, történelmi kép, harczoló, diadalmos, haladóki alakjaival. Egy elő lapja a történelmek, oly művészettel festve, a melyre csak a nagy csatáestő, Horace Vermet eselje képes.
 Az ajton túl fekvő falon van, a fal egész hosszát elfoglalva, Willewalde képe, a terem nyolczadik nagy képe.
 Történelmünk legszomorubb, legsötétebb gyászlapja megörökítve: a „Világsíj fejtérrel 1849-ből”.
 Könyv tolu szemünkbe s végigtut arcunkon.

Midőn ehok képest egyttal közös miniszteriumaimat alkotmányserű előterjesztések megletele utasított, megbízom önt, hogy a magyar országgyűlés bizottságának kiküldése s e bizottság tagjainak egybehívása iránt intézkedjék.
 Kelt Bécsben, 1897. évi november hó 5-én.
 Ferencz József, s. k.
 B. Bánffy, s. k.

III.
 Kedves gróf Badieni! A közös ügyek tárgyalására a birodalmi tanács által az 1867. évi december hó 21-én kelt törvény értelmében az 1897. évre megválasztott, valamint a magyar országgyűlés által az 1867. évi XII. törvények alapján az 1897. évre kiküldendő bizottságot a részökre törvényileg meghatározott teendőik elintézésére végtel jolyó évi november hó 16-ikára Bécsbe ezenem egybevittem.
 Midőn ehok képest közösügyi miniszteriumaimat egyttal alkotmányserű előterjesztések megletele utasított, megbízom önt, hogy a birodalmi tanács közösügyi bizottsága tagjainak egybehívása iránt a szükséges intézkedéseket tegye meg.
 Kelt Bécsben, 1897. évi november hó 5-én.
 Ferencz József, s. k.
 Badieni, s. k.

KÜLFÖLDI SZEMLE.
 Goluchowski külügyminiszter Monzában van. Annál itak már erről az utazásról, annyi kombinációt fűztek hozzá, hogy talán nincs kétségben senki az iránt, hogy az európai politikai helyzet nem fog megváltozni ennek a látogatásnak következtében. Oroszország mindig hű és lojális tagja volt a hármasszövetségnek, így mindjárt a görög-török kérdés, a kétai kérdés s aztán a macedóniai kérdés, a mely fölé Oroszországra nézve nem közönyös, — de ezek sincesek olyan stádiumban, hogy a látogatást szükségessé tették volna. A látogatás vagy egyszerűen udvariassági fény, vagy pedig — mint az olasz lapok írják — előkészítésre akar lenni Ferencz József király és Umberto király találkozásának.

Az osztrák költségvetésről folytatódott most az az obstrukció, a melyet a baloldali a képviselőházban nem egészen distenáltn kezdett meg. Badieni kormányának alig lehet reménye, hogy itt egyhamar végezhet. Eddig példátlan eset az, hogy a bizottságokban valaha is obstrukció lett volna, de most meg lesz ez is. Mengor képviselő már megtette erre nézve az indítványokat s a bizottsági tagokon kívül legközelebb már az egész ellenzék részt fog venni a vitában. Azonkívül a házszabályok 29. §-a jogot ad a bizottsági tagoknak, hogy a minisztereket és osztályfőnököket erre a kérdésekre nézve megintertpellálják s e célból a gyűlésekre megidézhetők. A 30. §. jogot ad a bizottsági tagoknak, hogy szakértőket és tanukat idézhessenek a bizottság elé. A 32. §. is erős legyver az ellenzék kezében, ez jogot ad minden három tagu ellenzéknek, hogy külön véleményét terjesszen a ház elé a többség által elfogadott indítvánnyal szemben. Azonkívül megvan minden tagnak a joga, hogy száz meg száz indítványt tegyen. Az ellenzék tehát, ha akar, obstrukálhat, s ezt meg is fogja tenni.

Néhány hét múlva megnyílik újra a német birodalmi gyűlés s Hohenlohe herceg még mindig kancellárja a birodalomnak, pedig a nyáron, mikor a ház elnapoltott, ezt senki sem gondolta volna. Mikor azonban a múlt héten nyilvánvaló lett, hogy a katonai főnádai javaslat mégis a ház elé fog kerülni, akkor egyszerre annyira megerősödött az állása, hogy egyhamar aligha fog onnan távozni. A miniszteri padokban azonban ennek dacára is nagy változások mentek vége. Először is nincs ott Bötticher. Tizenkilenc évig volt állásában s a parlamentből való távozás okvetlen vesztésig. Utóda gróf Posadovszky lett, a ki mindenesetre kiváló tehetség, de azt a szerepet, a melyet mint közéleti Bötticher játszott, ő aligha tudja betölteni. Ő mindig harezra kész, magatartása és beszédmodora mindig agresszív s nem igen fog az ellenzéknek rokonszenvre találni. Holmann admiralis sine többé a helyén s helyette egy újoncot fog a birodalmi gyűlés találni: Tirpitz admiralist, a ki szintén nagyon agresszív természetű embernek tartják azok, a kik ismerik. Mjonez Thielmann is, az új pénzügyi államtitkár s nagytehetségű ugyan, de soha sem volt még parlamentair. Legfontosabb azonban Marschall külügyi államtitkár hiányzása. Ő volt az utolsó években úgyszólván a pajza a kormánynak s a császár politikáját gyakran védte meg az agráriusokkal szemben. Igazán kíváncsian várja mindenki, hogy Marschall távozása után ki fogja a harezot felvenni az agráriusokkal. Hogy Bülow mire képes, azt csak a jövő fogja megmutatni.

Francziországnak ismét érdekes tárgya van a pletykázásra. A francia trón öröke, a ki minden legitímista közt a leglegitimebbnek mondja magát, tudatja a világgal, hogy megöcsült, s egyttal ajánlja kitűnő borait, melyek Montpelier mellett Lunelben levő pinczéiben vannak. Charles Auguste de Bourbonnak mondja magát, s annak a Naundorf nevű órasnak az unokája, a ki magát XVII. Lajosnak mondta, s a ki a holland kormányt ellen tartotta. A házasondi akáro dauphin menyasszonyát Cuille Madeline-nak hívják s egy luneli hortermelőnek a leánya. A trónpretendens ünnepélyesen kijelentette, hogy nagybátyja, a Hollandiában élő „XI. Károly” beleegyezett a házasságra. A nagybátyja kijelenti, hogy válasza más lett volna, ha ő és unokáesése méltóbb helyzetben lennének, a mai viszonyok közt azonban meglegszik azzal, hogy tudja, hogy a menyasszony „jambor és nagyon intelligens”. A Bourbon-Naundorf ház orgánuma, a La Legitimité is meglegszettel veszi tudomásul ezt a házasságot, s Francziországot új korszakának hajnalát látja benne.

A Szimics-kormány bukásának kulisszatitkaiból a Belgrádi beavatott körökben érdekes dolgokat beszélnek: Néhány hónapnál ezeltől Kriszties Milán, a ki már két év óta a külföldön él, Belgrádba érkezett. Kriszties, a ki hosszú ideig volt Milánnak magántitkára s 1889-ben Szerbiának berlini követé lett, elvált ferje Arremisia asszonytól, a ki Szerbia legújabbkori történetében, különösen pedig Milán lemondásakor nagy szerepet játszott. Sandor király trónrajtása óta Kriszties nagyon szegényes nyugdíjban él s minden kísérlet, a mit tesz, hogy megint államszolgálatba lépessen, hajótörést szenved a király szilárd akaratá. Két év előtt Kriszties egy gazdag lengyel arisztokrata nőt vett feleségül s azonnal érintkezésbe lépett az antidinasztikus párttal s Karagygyevicsel. Kriszties májusban Belgrádba ment, felkereste barátját Milovanovics hadosztályparancsnokot, a ki most nyugdíjba ment ugyan, de mégis igen nagy pártja van a hadseregben. Milovanovics Kriszties rá akarta bírni arra, hogy szövetekezze vele az Obrenovicsok detronizálására. Milovanovics ellenben egyszerűen ledobta őt a

lépésön s azonnal elment dr. Gyorgyevics Mikához, az akkori belügyminiszterhez, tudatta vele mit történt s követelte, hogy Krisztieset azonnal tartóztassák le. Gyorgyevics tudatta az egész doigt Szimicsessel, a ki a nagy tekintélyű Kriszties család iránti tiszteletből nem akarta a konspirátort letartóztatni, hanem felszólította, hogy hagyja el 24 óra alatt Szerbiát. A királyt nagyon telhaborította, hogy Szimics így félálról vette a dolgot s állítólag az lett volna Szimics bukásának oka. Az oroszosítás és az oroszosítás közti különbségről Jushakov a Ruszkoje Bogatstovban hosszabb cikket ír, s a különbséget fejtegeti a mi az oroszszá tevés közt van. Jushakov ugyanis azt a kérdést veti fel, vajjon Oroszországnak akkor, ha lemond a lengyelek eloroszosításáról, nem kell-e attól félnie, hogy az egész Viszula-menti tartomány ellengyelesedik. Erre következőleg felel: „Ha az egyik vagy másik tartomány lakossága magától, egy kulturális processzus következtében orosz lesz, úgy ennek a politikához nincs semmi köze. Egészen más, ha a lakosság oroszosított, azaz, ha mesterséges, sőt néha erőszakos eszközök vételnek igénybe. Ez ellen az oroszító politika ellen már rég küzd az orosz sajtó és egy része, de nem az oroszosítás ellen, mely minden külső rendszabály nélkül megy vége. Ép ily álláspontot kell az oroszoknak a lengyelekkel szemben is elfoglalnia. Minden rendszeres ellengyelesítés elé korlátot kell állítani, de az ellengyelesedés ellen csak társadalmi s nem állami eszközökkel szabad küzdeni.

A katolikus kongresszus és a püspöki kar.

A szombati püspöki konferenzáról érdekes dolgokat olvasunk a „Nemzet” vasárnapi számában, melyek bizonyára élénk föltűnést fognak kelteni. A közlemény, mely úgyszólván a kormánnyhoz közel eső forrásból került a kormány lapjába, főbb részeiben szó szerint így hangzik:
 A tanácskozást a hercezeimény nyitotta meg, előadva az ügy állását. Erre megindult a hosszú vita, melyet a hercezeimény délfán fél 2 órakor félbeszakított és félón délfélől 10 órára tűzte ki annak folytatását. Az ülésen élénk vita tárgyát képezte a két elabratum. Pontonról-pontra felolvasták Steiner, valamint Ivánkovics püspök javaslatait. A többség véleménye Ivánkovics János országi püspök magas latkorra való, az állami és egyházi jogok méltányos figyelemben vételén felelő javaslata felé hajlik és a püspöki kar egyttel megállapodásaként vehető, hogy az a felségét megillető legfelsőbb felügyeleti s legygyri jogok, sőt azok mai gyakorlati módja is érintetlenül hagyassék. A püspökök tehát ki akarják hagyni az 1870-1871-diki autonómiai szervezet azon rendelkezését, hogy az onkormányzati igazgató-tanács (a végrehajtó-bizottság) hatásköréhez tartozik a püspökök, prelátusok, apátok és kanonokok megválasztása, tudniillik három jelölt felterjesztése ő felségéhez kinevezés végett. Így tehát a püspöki kar ebben a tekintetben egy véleményen van a kormánnyal.
 Van azonban ennek a püspöki véleménynek története. Miként tudjuk a klerikális sajtó folyton tamadta azt az alkotmányos jogot, mely különben a miniszteri felelősség kardinális elvélből következik, hogy a püspöki kinevezések, mint ők mondják, a felekezetenküli állam miniszterének előterjesztésére és ellengyelesére mellet történnek. Ha jól emlékezünk, Schleich kardinális volt legkezebb szöszölője ennek a klerikális kifogásnak. Most, mikor az autonómiai mozgalom megindult, a neppárti sajtó, valamint a püspöki karnak és főként az alsó klerusnak tetszeni akáro újságok hevesen követelték ezt a prezentatív önálló jogot az autonómia részére, olyan értelemben, mint az 1870-diki elabratum uton kifejezve. Sőt a hercezeiménynak a kongresszusi választást elrendelő tőpásztori körlevelenek egy passzusát is ekként értelmezte a klerikális sajtó és ki is használta. Sietünk megjegyezni, hogy ez a passzus legalább is félreértésre ad okot. Szól pedig ekként: „Az autonómia

magyarok szomorú, közvetlen szomszédságba kerültek.
 Az egyik sarokban a lengyelektől elfoglalt zászlok sorakoznak; közvetlen mellett az 1849-ben elfoglalt s elvitt magyar nemzeti zászlok.
 Legtöbb köztük az ugynevezett Maria-zászlok, melyek alatt legvitézebb honvédeink győztek és elvérztettek.
 A teli palota és a Kreml-palota őrzik e szomorú magyar emlékeket.
 Közel (egy év hilla csak) felszárad pergelt le azóta az örök semmisségbe, de az rozok ma is meg megharta beszélnek a magyar vitézségről s részvétel emlékeinek meg rólunk.
 Verrel, hős verrel szerűtök meg e rokonszenve, melynek legutóbb a mostani czár is a Rakoczi-kard ajándékozása által tanúsított adata.
 Otletem alkalmával azon kitévés ért, hogy ez év augusztus 29-éne meghívtak kaptam a fogadtatásra a pészohi czári palotába.
 A fényes világgal fel, ugyanebben, melyben ép pár napokkal faure elnök tiszteletére az ünnepi ebédek voltak.
 Asztalzsomorszóm egy nagybajuszú orosz tábornok volt. A fejedelmi borok eskahamar megnyitak az ajkukat s a hogy a tábornok meglátta, hogy magyar vagyok, emondta, hogy ő is volt már Magyarországon s igen megszerette a magyarokat.
 — Mikor? — Kérdém.
 Kérdésem zavarba hozta s vontala mondá: — 1849-ben!
 De e perczben szeméi felvilantak, egyik kezével tölélt s a másik kezében felemelte pezsgős poharat (a pezsgő madzarával keverte), élénk rokonszenvevel közöztott:
 Vive la Hongrie!

A világsi tragédia a czár palotájában.

Ita: Milassin Vilmos.
 A teli palotában, a czárának szentpétervári nagyszerű palotájában járkalva nemrég, ugyancsak nem gondoltam arra, hogy a felvilágotlan pazar fényű termekben fog valami oly távol, edes hazánkra emlékeztetni.
 Szomorú, igen szomorú emlék!
 Szemünk káprázott meg az itt látottaktól. Pazarabb fényt, több drágaságot a világ semmi más fejedelmi palotája fel nem mutathat.
 Oroszország világhatalmának, óriási gazdaságának elő hirdetője e palota a Néva partján.
 Egész korszakozott kellene írnom, ha csak felültesen is akarnám ismertetni.
 Ezuttal csak a marschall-terembe akarom bevezetni olvasóimat.
 A marschall-terembe Nagy Péter trónterméből jutnak, mely azért is tartat világtörténelmi jelentőségre igényt, mert e teremben fogadja a czár minden újkvora a diplomáciai testület údkvívánatait az aranyasokkal telehított vörös bársony drapériák anyan trón előtt. Ugyanily drapériákkal vannak bevonva a falak s a jaspis oszlopok közt az asztal, a földig érő kargyertyatartók és minden színezésből van.
 Az orosz diplomácia célzatoságával van bizonyonyal e terem a diplomaták fogadására kiválasztva, hogy át kelljen menniök ezeknek a szomszédos marschall-teremen s ez emlékeztesse őket Oroszország világhódító nagy hatalmára.
 Mert a marschall-terem Oroszország hódító hadi diadolságának szentélye.
 Ezáltalban Oroszország minden hadi diadolságának színtere művészi festményekben meg van örökítve.
 Bizony szomorú az összehasonlítás!

Letöröljük, s idő telik belé, míg nedves tekintetünk tisztán láthat.
 Talán jobb is lenne nem látni . . . A középen két alud domborodik ki:
 Görgei és Paskievits hercegei.
 Mily ellenfél!
 Lohaton ül mindkettő.
 Görgei tábornoki vörös egyenruhájában; a győzelmes orosz hadvezér az orosz tisztek fehér öltövényében, szürke köpenyvel; diadalmos tekintetű nézve a legyőzött magyar hadvezérré, keresve ennek tekintetét, de hiába.
 Görgei szemét a földre szegzi. A lélekbuvárnak való nehéz leladat kideríteni, hogy a kétségbeesés, megtörtség, fájdalom, vagy a dacz kifejezését örökít-e meg a nagy művész eszanádó, sapadt arczon, melyet még szánandóvá tesz az állat átköltő szalag, a legújabb sebhely takarója.
 Paskievits hercege arca nyugodt, hideg, diadalmos.
 Eperczben mindent feledni látszik. Csak diadalm elvezi, a mint több büszken jelenték ezúri urának:
 „Magyarország felségét lábainál fesszék!”
 Tipikus, arisztokrátikus, de igazi orosz arcz.
 Körülte fényes táborok s a háttérben, beláthatlan messzeségig, az orosz ezredek fehér egyenruhájában.
 A nagy kép felét az oroszok, másik felét a magyarok foglalják el, mertani egyenlőségben, vörös-barna egyenruhájában.
 A kép körülhízi kitűnő s erre a staffage maga adta meg a művészek a legszebb színezetét.
 A fehér-szürke és a vörös-barna színvegyületek kirívó élénk ellentétje, hozzá a sük ter, az ég, a felhők, a fölöz színezete már magában is a színpompá, a mely tarkaságát nyújtja, melyet még egy kis művész is bravourral aknáthatott volna ki, hát meg is Willewalde!

De szemünk újra csak Görgeire téved s értjük ennek leütött tekintetét.
 Taborkara esendes megnyugvással látszik körülte csoportosulni, de távolabbról a közönvédek boszú karja emelkedik itt-ott fel, összeszorított ökölökkel.
 Itt egy ósz honvéd dühösen tépi szét, nehogy átkellen az is adnia, az imádott nemzeti zászlok; amott egy másik magyar harcos fegyvertől törő darabokra; egy harmadik agk honvéd pedig kéblére ötel egy zászlot és pataku könyveivel áztatja.
 Zászloját, hazáját siratja. Előtűk állnak a gulákba összerakott fegyverek, a földre lerakott zászlok s oldalt a leszerelt ágyúk.
 Boszu, düh, kétségbeesés, szegény minden honvéd arczán, oly részvételt keltőn, hogy még a diadalmos közönvédek és egy része megszavna látszik rájuk tekinteni — s tan ép ebben remekelt legjobban a nagy művész, hogy ez orosz arczok sem látszanak e perczben elütönnk ellenszenteseknek.
 Csodálom, hogy e jeles képről hazai lapjaink eddig mit sem írtak.
 Lehetne tán megszerzeni sikerült másolathoz.
 Egyik orosz művész megígérte, hogy megszerzi számomra, ha még felalálhatja, e kép korajzatát.
 E kép szomorú emléket elvezetnek igen messze meg, loszkvaba is, az egész világ által méltán megemagult Kreml czári palotába is, melynek oldalszárnyában van a czári kincstár, a grémánok, igaz gyönyörű drágaságok oly gazdag tárháza, mely magában felülmúlja csaknem az egész többi Európa összes drágaságait.
 E kincstár egyik termében a diadalmi jelvények halmozódnak össze.
 Mint a szentpétervári teli palotában, itt a moszkvai Kremlben is a legyőzött lengyelek és

röviden megajzott ezen tervében kétségkívül leg-
valószínűbb helyet az első pont joga ja el. mely
szintén a hal. autonómia számára és általa
általánosan állami felügyelet alatt, az egyházi tör-
vények értelmében keletkezett mindazon egyházi
ügyek, a melyeknek elintézéséig addig a kormány
kezelésében volt. Gróf Zichy Nándor és lapjai igen
értelmesen megmagyarázták, hogy ezt a szakaszt
egy miniszternek, a katolikus ügyekre nézve leg-
feljebb postahivatal marad az autonómia és a
kabinetiroda között.

A mai konferenciának első dolga volt tehát,
hogy ezt a sajátot és ezt a véleményét dezarulja,
miken az ultranontizmus legfőbb hazai közö-
nyében olvasható a mai konferenciáról: „Kifogás
emeltetett az iránt is, hogy az autonómia kérdést
a katolikus sőt mindenben mindenben a püspöki
kar intenczióját szemléljük. Erre az a kü-
lönben „erga intentione” dolgozó lap gunyson,
de jellemzően megjegyzi, hogy hűt ő sem találta
még fel a gondolatvilágát, a püspöki kar pedig
nyitán sehol sem mondta el szándékait.”

Most tehát tisztában vagyunk ezen kérdés felől.
Történt pedig akként, hogy a római szentszékhöz
fordultak tanácsot és XIII. Leo pápa ő szentsége
szavainak, hogy a magyar királyt immár nyolc
századon keresztül megillető legfőbb leggyori jogokat
az autonómia ne érintse. Ezek a jogok a mai ter-
vezetelmében és gyakorlati módjainak megjelölésében
gyakranok. Sőt a király egyenesen a miniszteri ellen-
jegyzésre nézve kijelentette, hogy az nem tesz sem-
mit. Abban van a lényeg, hogy a százados történelmi
tradíciók ismeretéről nem szabad leírni, hanem ezt
a jogot és hatáskört mindig ott kell hagyni a ma-
gyar királynak, kézzel tartatik. Az azzal másod-
rangú kérdés a kuria szerint, hogy a mostani
alkotmány értelmében a királyi elhatározáshoz
egy magyar miniszter ellenjegyzése szükséges.
Az tehát még mindig kegyuri jog maradt, egy-
házi jog és a miniszter aláírása nem változott
annak előbbi természetén. Ellenben ha a jogok
az autonómia ruházatalának, a miniszter az
állami legfőbb felügyeleti jog (summa ius in-
spectionis) ezimen még mindig beavatkozhatik
a prezentáció és kivételre ügyekre, miként az
a görögkeleti püspökök kardinálisai történik.
A helyzet tehát annyiban volna hátrányosabb,
hogy egy nyolcszázados joggyakorlatot elhagy-
nának csak azért, hogy meggyorsulhasson az állam
és az egyház közötti gyakori konfliktusokra
vezető helyzetet teremtse. A pápa ezt a tör-
vények határozatán hivatkozták.

Ime tehát a római pápa segítségére volt szük-
ség, hogy a hazai ultranontizmus és a nepart
kiegyenlítő ezen a szándékú vágyakozásból.
Együttműködésük kell az az egyetértés, mely
a püspöki kar és a kormány közötti között van
az autonómia ügyében és reményünk lehet, hogy
a római katolikus önkormányzati szervezet leire
őn ő felsegít legmagasabb szándékai szerint.

Ugyan az ekkor az összeszkövök másik csapata a királyi
hálószobájára tört. „Felkelték a város” kiáltással
riadtak fel az ügyegótyogtat, s aláírták vele a
királyi elfogadása iránti nyilatkozatot.
S ezt a rendeletet olyan brutálissal hajtották végre,
melynek szennyeit, Johannes Scherr szerint, a Keleti ten-
ger minden hullama se képes lemosni a dűn fo-
rakról.

Budapest, november 8.

Uj miniszteri tanácsos. A hivatalos lap mai száma
a következő királyi kérésről közli:
Kereskedelmiügyi magyar miniszterem előterjesztésére
bárdányi lovag Brám Miksa, a déli vasújtársaság
vezérigazgató-helyettesének, a miniszteri tanácsosi címet
díjmentesen adományozom.
Kelt Budapesten, 1897. évi október hó 30-án.
Ferenc József, s. k.
Bárdányi Ernő, s. k.

A közlések, mely a legnagyobb magyar magánvasut
vezetőjét éri, jól megemléskedik Brám Miksa kiváló érd-
meit szerzett a déli vasut magyar vasútnak mint a
szervi igazgatásával és azon jó viszonyok ápolásával,
mely a kereskedelmi miniszterium és a déli vasut igaz-
gatása között van. Béim vezérigazgató-helyettes mindegy
hatalmas buzgalommal igyekezett a magyar kormány
intenzívumát megfélelni, a mi a déli vasut sajátos hely-
zetében különösen elismerést érdemel. A személyszállítás
reformjának a déli vasuton való keresztülvitele, az igaz-
gatási ügy szervezeteinek kimunkálása körül jelentékeny
eredményt vannak a valószínű, ha ezen legteljesebb elismerést
ezen reformokkal hozzuk kapcsolatba.

Közéletünk.

Maud hercegné, az angol királynő unokája, mint
a hogy a külföldi lapok írják, sehogys se utarja követni
terjed Koppenhágára. Ferje királyi herceg a dán király-
nak fia, maga is helyenyudot, hogy Angliában maradjon,
de meg akarja látni az alyai hatalom szava. A fiatal pár
Dinmárk-teszt élt a lakását mégis, de a „modern ház-
ság” kikötési mellett. A hercegné számára külön
„kijárta” lesz építve a palotában (alkalmassint külön
„szobák” is).

Szegény gyururak! Mennyivel jobbabb a leger-
nyebb naposimás házassága is a tiéteké!

Vagy tán egy szerencsétlen elődjére gondolt Maud
hercegné, mikor nem akar beköltözni a koppenhágai
Amalio-terem levő királyi palotába? A walesi herceg
leánya volt is, testvére III. György angol királynak, a Maud hercegné öccsét, Mathildának
hívták s VII. Keresztély dán királynak lett feles-
ge. Mint tízezer éves fiatal gyermek jött Koppenhágára,
melynek városában bűzben pompázik a mondás „med
pov skal man land bygge” (törvényeit kell állomat al-
lítani) s meg nem volt huszonegy éves, mikor életének
nagy tragikumá bevezetődt, s beteljesedett rajta is,
hogy a törvény a királyi feket se óvja meg az erő-
szakról.

Vajon Maud hercegné gondol-e ennek a szegény
Mathild királynőnek a történetére, s azért vonakodik el-
menni Koppenhágára?
Mert hát tragikummal teljes története az!

VII. Keresztély 1766 november 8-án esküdött örök
házasságra a menyasszonnyal, s már ugyan-e hó 25-ikén
azt jelenti a francia követ saját udvarának, hogy a
király nem tartja „meggyőzőnek a jó házasság” szerinti
a saját feleségét.

A francia udvarnál elharapódzott ágyas-erkölcsök
megmetyéjezők már akkor egész Európá felőssé, s a
lázás élet tisztaságát nagyon különös nézetek voltak
meg az őy embereknek is, a kik sokkal értelmesebbek
voltak, mint az a fellegelmű dán király. Mert fellegelmű
volt ő felesége, később egészen boldog. A legnagyobb
öröme abból állott, hogy egy törpe szerencsén fuvál s egy
törpe szerencsén lényaraj öröslősszen át elbirkóztatott, jel-
pontoztatta a családéség s egyszer-misszor megtréfáltatta
a miniszterét. Egy ízben kamarásai kellett tennie olyan
valakit, a ki sehogy sem szenvedhetett. Megfogta harag-
jában kezéni a fűtőgyereket, a ki bejött szobájába fel-
eszesíteni a tüzet, kihuzcolta a nagy fogadóterembe, a
hol épp őssze voltak gyűlve az országgyűzők s kinevezté
azt is kamarásná.

Fellegelmű ő felesége annyira irított a hivatalos
rendőrt, hogy csak jászteretsekkel vehettek reá az
állami okiratok aláírására. Azal fenyegettek meg, hogy
felállnak egész Koppenhága, meg fogják fosztani a trónját
től s akkor elővasztalnak irát alá mindent, a mit elebe
terjesztettek.

Nem esoda, ha ily viszonyok között a viruló szépségű
királynő, daczára ifjú korának, megpróbálta kezébe venni
a kormányt gyepőjét.

Csakhamar szövetségese akadt az udvari orvosnak,
Struenseenek szembélyében.

Struenseet a rendbuzgó ágotái papnak fiát akkor hivtak
legelőbb a dán udvarhoz, mikor az újonosított trónörökösét
a himlő ellen kellett beoltani. Csakhamar megnyerte a ki-
rályné teljes bizalmát. Kinevezte magát a királyné fel-
ügyeletének, s szédő magára hágett kegyében. Nélkülöz-
hetlen lett az állami ügyek vezetésében, s a királynéval
egy rendeletet íratott alá, mely szerint ezutal egy ki-
rályi parancs se tejesíthető, ha azt Struensee is nem
írja alá.

Aválással egyidejűlegben eltöltött órák más viszonyt
is létesítettek a királyné és Struensee között. Sok min-
denről tudott az udvari papja szólni. A királyné kü-
szöbet lisszel hintettek be este az udvarhölgyek, s reggel
megtalálták benne az orvos lábnyomát. A királyné
egy második gyermeknek is adott etelt, s egész Koppen-
hága „Struensee kisasszonyának” nevezte a leányt.

A mérték betelt. A gögősse lett Struensee ellen le-
zet fogott az irigyek egész hada. Megszékkent a palota-
fordalmat szálalt. Legfőbb támaszuk Julia özvegy ki-
rályné volt, a királyi mosohója, ki szerette volna saját
fia számára biztosítani a koronát.

A palota-fordalmat durván hajtották végre s fenye-
sen sikerült.

1772 január tizenhatodikán épen bál volt a koppen-
hági udvarnál. Mkor a mulatság véget ért, s
mindenki nyugovóra tért, az összeszkövök egyike: Köller
eredes megjelent a várak őrszobájában, s kijelentette a
tiszték előtt, hogy királyi parancsa van Struensee elfo-
gatására. Ep az ő ezrede aul az őrséget, kívül pedig
egy másik összeszköv: Eichstätt ezredes dragonosjai
állottak körül a palotát. Egy tisztnek az utó szóba
előkerült a királyi parancslevelet. Engedelmeskedtek vala-
menyien, devalól verték föl Struenseet, a ki elhagyott
minden felfűssége. Ő se tudakozott a parancs után.
Nem jutott észébe az sem, hogy a királyi parancs is
csak az ő aláírásával ér valamit. Gyáván vitte magát
a börtönbe, melyet csak akkor hagyott el, mikor a
vesztőhelyre kellett lépnie. De börtönében előveté meg
egy sokkal piszkosabb gyávaságot is: bevallotta a király-
néval való viszonyát.

Ugyan az ekkor az összeszkövök másik csapata a királyi
hálószobájára tört. „Felkelték a város” kiáltással
riadtak fel az ügyegótyogtat, s aláírták vele a
királyi elfogadása iránti nyilatkozatot.
S ezt a rendeletet olyan brutálissal hajtották végre,
melynek szennyeit, Johannes Scherr szerint, a Keleti ten-
ger minden hullama se képes lemosni a dűn fo-
rakról.

Az pedig így történt.

Néhány összeszkövök Ranzau gróffal az elükön, s a
királyi rendelettel a kezükben a királyné hálószobájára
tör. Csak annyit érdeve van a szerencsétlennek, hogy ma-
gára kapja a fésűkötő köpenyt, s a jót nyit. A fiatal
asszony hűslelkűleg viseli magát. A szemrehányások öze-
net zudaja a betokálkodó felé. „A király nem tudja
mit ír alá, az őrnás visszatért az ő együgyűségével, s
kiskisarta tőle a rendeletet. Egy királyné meg fog en-
gedelmekedni ily rendeltetésre”. S oda akarja hagyni a
szókat. Ranzau és társai reszja velük magokat. Letéperik
a földre a szerencsétlent, átlegelik s a hajánál fogva
huzozzják, s aztán erőszakáló viszik a kesszen álló
koosiba, mely a Kronburg fogháznál áll a megzele.

Azlan ellene is megindulnak a peres eljárás, de állhat-
atos tagadásával szemben minden igyekezetük hajtó-
rést szenved. Egy udvari ur, báró Schack-Rathlow vegre
asszonyi erőszéhez fordulok. „Minek tagad feleség
Struensee ugy is bevallott mindent. Tegen inkább fel-
széged is vallomást, ez által enyhíthet a Struensee sorsán”.
A királyné megfog, felviszi a tollat, s alá kezd írni
nevet a kesszen álló vallomási jegyzékönyv alá. „Ah még
sem, Struensee nem lehetett oly nyomorult, hogy elár-
dott volna, nem írom alá!” Báró Schack megfogja a
kérdés asszony kezét, odaszorítja a papírhoz, s kényszer-
íti, hogy befejezze az ekkorétti aláírást.

A bizonyíték megvan, a per letárgyalható. III. György
angol királyi követét nem merik kivégezni. Számukik
Nemetszországba. Nem kell sok szenvednie, huszonhárom
éves korában megváltja a halál.

UJDONSÁGOK.

— nov. 8.

— **Személyi hírek.** Stefánia özvegy trón-
örökösé tegnap reggel Laxenburgból Bécsebe ér-
kezett és Losl, a távozó francia nagykövete
bucskühallgatáson fogadta. — Sir Wopjib Thokere
Sheeh of Morve maharadzsa szombaton nagy kísé-
rellel Bécsebe érkezett.

— **Küttetés.** A király a vallás- és közoktatási
miniszter előterjesztésére Turjay László beszerze-
sbányi kath. főgimnáziumi tanárnak, a tanügy tere-
n szerzett érdemei elismeréséül, az igazgatói címet adom-
ányozta.

— **Köszönet Helyi sírjárt.** Vasárnap del-
előtt Kossuth Ferenc, Thaly Kálmán és Bródy
Kálmán országgyűlési képviselők meglátogatták
Márkus József főpolgármestert. Haberkauer János
h. polgármestert és Gerbely Károly alpolgármes-
tert és a párt nevében köszönetet mondtak azért,
hogy a főváros törvényhatósága — be sem várta
az idevonatkozó kérelmet — önként felajánlotta a
disztribúciót az elhunyt Helyi Ignác tetemei részé-
re a kerepesi-úti temetőben.

— **Succi hatvanegyedikké koplálása.** Succi,
a világhírű olasz kopláló, agyútszik nem ismeri annak
a régi közmondásnak az arányosságát, hogy: „Senki
nem lehet proféta a saját hazájában.” Erre lehet leg-
alább következtetni abból az eljárásból, hogy a halálán
különbek hitát fordított és elhatározta, mint azt az em-
ber csak Oltországban fog koplálni. A legközelebbi ven-
dégvadászra sünhölgyt Ránát választotta és hogy
mindenki által teljesen ellenőrizhető legyen a koplálás,
ezutal egy nagy úvegalkáltsába zárta be magát, a
melynek felső kesztyű nyílásán át fogja a levegőt kapni.
Egy diánt és egy asztalt is bezártak vele, meg egy-
néhány könyvet. Mert azt még egy kopláló művésztől
sem lehet követelni, hogy örökösén csak a gyónásra
gondoljon. Ez a koplálás, mint Oltországban jelen-
lik, nem kellett oly nagy érdekűség, mint azt az em-
ber hinné. Erre enged következtetni legalább az a kö-
rülmény, hogy az úvegalkáltsa, egy megjelölésen másod-
rendű „Café Chantant”-ban lesz felállítva. Erdesek
tudni, hogy Succi ez ideig összesen hét évig koplalt és
hogy ez a legközelebbi koplálása, a mely hatvanegyed-
ikké életében, 30 napig fog tartani.

— **Virohok jubileuma.** Teljes eszedben, a külső
fény díszkrét kerülésével ünnepekket meg tegnapelőtt
Berlínben Virohok ötvenéves doktori jubileumát. Az
ünnepey Virohok lakásán folyt le, hol deléltől 11 óra-
kor megjelentek az egyetem rektora és a négy fakultás
dekanjai, valamint az ősz tudossá baráti viszonyban
álló egyetemi professorok. Először Schmoller rektor
mondott üdvözölő beszédet, köztüntetv Virohok-ot nem-
csak mint pathologust, hanem mint anthropológust és
mint biológust is. Utána Heubner tanár, az orvosi fa-
kultás dekanja intézett beszédet Virochowhoz, mint a ki
megilleti a „praepceptor mundi” elnevezés. Virochow va-
lasztásában megköszönte a megtisztelést és vissza-
pillantva múltjára, elete legszerencsésebb eseményekét
ak nevezte, hogy sikerült tanítványokat nevelnie, a kik
ő nélküle is folytathatták művét. A jubileumra sok vi-
ragodólag, levei és távirat érkezett.

— **Országos közegészségügyi tanács**
előhírdetése. Az országos közegészségügyi tanács,
mint autonóm testület már megtette a hármas
kijelölést az elnöki székre; első helyen a
tanács elnökéül Moller Kálmán miniszteri tanácsos,
egyetemi tanár, második helyen Fodor
József miniszteri tanácsos, egyetemi tanár, harmad-
ik helyen Kéményszky Tyvadar egyetemi tanár
jelölté ki.

— **Dreyfus felesége.** Most, hogy a francia szent-
ségi elnökének rópirata folyón, ismét aktualitást vált
a Dreyfus-ügy, a francia lapok sokat foglalkoznak az elő-
halaira írt kapitány szerencsétlen családjának sorsával
is. Dreyfus felesége elköltözött gazdag háztól származik.
Husz éreze korában ment nőül Dreyfushoz. Harom gyer-
meke van, két fiu egy leány. A fiu het éves, de annyira
fejlett, hogy mindenkit tizenkét évesnek mondja. A
kis leány három éves. A gyermekek azt hiszik, hogy atyjuk
küzár. Gyakran írnak neki levelet és kéri, térjen
mielőbb vissza. Persze a levelet soha sem adják fel. A
család tagjai közül a nagy esapát a Dreyfus felesége
viseli el legközelebb. A súlyos vesztését megfertő
ugyan, de úgy látszik bízik barátai ügyességében és
nagy reményekkel van eltele, hogy feje hamarosan
kiszabadul. Jelenleg 27 éves. Magas, nyúlak, feltűnően
szép asszony. Múltá férje Cayenne-ben van, állandan
feltehetően jár. Széleslél lakik Párisban. A saját villáját
eladta. — A szerencsétlen Dreyfus kapitány úgy meg-
szécsa van a döntéssel. Scheurer-Kestner szenátor —
mint Párisból jelentik — kijelentette, hogy az igazsá-
gügyi miniszterrel, a ki a vizsgálat megújításában egyrdül
kompetens ember, még nem beszélt. Azt az időpontot,
hogy mikor tejeszesse elő Dreyfus ártatlanságának bizo-
nyait, maga fogja meghatározni.

— **A régi Pest emlékei.** A székcs főváros roham-
es lejárásai következében sorra lehetnek a régi Pest
vezetéseiből hozni és történelmi emlékeimbe mező
emlékeket. Dr. Toldy László főlelkész a tanácsos
előterjesztett, hogy a lebontás alá kerülő régi háza-
kat, köztük az Újpesti, fenyképfelteleken és épít-
munkásokban örökösse meg. A felújítás az Újpesti
terület alapos vizsgálat alá vette. Kovács Ernő volt
1848-49-iki honvédségi katonájának, a ki a szom-
or időkben maga is hosszabb ideig volt az Újpesti
foglya. Ott léltek halálra és onnan szállították Aradra.
Aradon a halális ítéletet tizenhat évi várfogásra vál-
toztatták, melyből hét esztendőt a ki töltött. A
fiatalos herceg levő öreg ur eladta, hogy a vesztő-
hely, a hol gróf Bathányi Lajost kivégezték,
azon a telken volt, a melyen most a közoktatási
miniszterium palotája áll. Megemlítjük azt is, hogy
a melyen az Bathányi utolsó utjára kísérték. Ő maga
börtönbe átköltözött nete a szomorú temető. Megjelöl-
te azt a három helyiséget, mely a halálra ítéltnek sira-
lomháza szolgált életük utolsó huszonegy órájában és
a honnan ott a vesztőhelyre kísérték. Bathányi börtön-
történetében nem tudta megjelölni. Bathányi ugyanis
a második emeleten volt elzárva. Az a felsőszobát,
a melyet Bathányi börtönbe granát mutogatnak,
Bathányi szomszédoknál volt, mert ott állott a
kellék és nem a közös szobájában. Az Újpesti ter-
ületen a melyet a közoktatási miniszterium a tanácsos
előterjesztett, hogy a lebontás alá kerülő régi háza-
kat, köztük az Újpesti, fenyképfelteleken és épít-
munkásokban örökösse meg. A felújítás az Újpesti
terület alapos vizsgálat alá vette. Kovács Ernő volt
1848-49-iki honvédségi katonájának, a ki a szom-
or időkben maga is hosszabb ideig volt az Újpesti
foglya. Ott léltek halálra és onnan szállították Aradra.
Aradon a halális ítéletet tizenhat évi várfogásra vál-
toztatták, melyből hét esztendőt a ki töltött. A
fiatalos herceg levő öreg ur eladta, hogy a vesztő-
hely, a hol gróf Bathányi Lajost kivégezték,
azon a telken volt, a melyen most a közoktatási
miniszterium palotája áll. Megemlítjük azt is, hogy
a melyen az Bathányi utolsó utjára kísérték. Ő maga
börtönbe átköltözött nete a szomorú temető. Megjelöl-
te azt a három helyiséget, mely a halálra ítéltnek sira-
lomháza szolgált életük utolsó huszonegy órájában és
a honnan ott a vesztőhelyre kísérték. Bathányi börtön-
történetében nem tudta megjelölni. Bathányi ugyanis
a második emeleten volt elzárva. Az a felsőszobát,
a melyet Bathányi börtönbe granát mutogatnak,
Bathányi szomszédoknál volt, mert ott állott a
kellék és nem a közös szobájában. Az Újpesti ter-
ületen a melyet a közoktatási miniszterium a tanácsos
előterjesztett, hogy a lebontás alá kerülő régi háza-
kat, köztük az Újpesti, fenyképfelteleken és épít-
munkásokban örökösse meg. A felújítás az Újpesti
terület alapos vizsgálat alá vette. Kovács Ernő volt
1848-49-iki honvédségi katonájának, a ki a szom-
or időkben maga is hosszabb ideig volt az Újpesti
foglya. Ott léltek halálra és onnan szállították Aradra.
Aradon a halális ítéletet tizenhat évi várfogásra vál-
toztatták, melyből hét esztendőt a ki töltött. A
fiatalos herceg levő öreg ur eladta, hogy a vesztő-
hely, a hol gróf Bathányi Lajost kivégezték,
azon a telken volt, a melyen most a közoktatási
miniszterium palotája áll. Megemlítjük azt is, hogy
a melyen az Bathányi utolsó utjára kísérték. Ő maga
börtönbe átköltözött nete a szomorú temető. Megjelöl-
te azt a három helyiséget, mely a halálra ítéltnek sira-
lomháza szolgált életük utolsó huszonegy órájában és
a honnan ott a vesztőhelyre kísérték. Bathányi börtön-
történetében nem tudta megjelölni. Bathányi ugyanis
a második emeleten volt elzárva. Az a felsőszobát,
a melyet Bathányi börtönbe granát mutogatnak,
Bathányi szomszédoknál volt, mert ott állott a
kellék és nem a közös szobájában. Az Újpesti ter-
ületen a melyet a közoktatási miniszterium a tanácsos
előterjesztett, hogy a lebontás alá kerülő régi háza-
kat, köztük az Újpesti, fenyképfelteleken és épít-
munkásokban örökösse meg. A felújítás az Újpesti
terület alapos vizsgálat alá vette. Kovács Ernő volt
1848-49-iki honvédségi katonájának, a ki a szom-
or időkben maga is hosszabb ideig volt az Újpesti
foglya. Ott léltek halálra és onnan szállították Aradra.
Aradon a halális ítéletet tizenhat évi várfogásra vál-
toztatták, melyből hét esztendőt a ki töltött. A
fiatalos herceg levő öreg ur eladta, hogy a vesztő-
hely, a hol gróf Bathányi Lajost kivégezték,
azon a telken volt, a melyen most a közoktatási
miniszterium palotája áll. Megemlítjük azt is, hogy
a melyen az Bathányi utolsó utjára kísérték. Ő maga
börtönbe átköltözött nete a szomorú temető. Megjelöl-
te azt a három helyiséget, mely a halálra ítéltnek sira-
lomháza szolgált életük utolsó huszonegy órájában és
a honnan ott a vesztőhelyre kísérték. Bathányi börtön-
történetében nem tudta megjelölni. Bathányi ugyanis
a második emeleten volt elzárva. Az a felsőszobát,
a melyet Bathányi börtönbe granát mutogatnak,
Bathányi szomszédoknál volt, mert ott állott a
kellék és nem a közös szobájában. Az Újpesti ter-
ületen a melyet a közoktatási miniszterium a tanácsos
előterjesztett, hogy a lebontás alá kerülő régi háza-
kat, köztük az Újpesti, fenyképfelteleken és épít-
munkásokban örökösse meg. A felújítás az Újpesti
terület alapos vizsgálat alá vette. Kovács Ernő volt
1848-49-iki honvédségi katonájának, a ki a szom-
or időkben maga is hosszabb ideig volt az Újpesti
foglya. Ott léltek halálra és onnan szállították Aradra.
Aradon a halális ítéletet tizenhat évi várfogásra vál-
toztatták, melyből hét esztendőt a ki töltött. A
fiatalos herceg levő öreg ur eladta, hogy a vesztő-
hely, a hol gróf Bathányi Lajost kivégezték,
azon a telken volt, a melyen most a közoktatási
miniszterium palotája áll. Megemlítjük azt is, hogy
a melyen az Bathányi utolsó utjára kísérték. Ő maga
börtönbe átköltözött nete a szomorú temető. Megjelöl-
te azt a három helyiséget, mely a halálra ítéltnek sira-
lomháza szolgált életük utolsó huszonegy órájában és
a honnan ott a vesztőhelyre kísérték. Bathányi börtön-
történetében nem tudta megjelölni. Bathányi ugyanis
a második emeleten volt elzárva. Az a felsőszobát,
a melyet Bathányi börtönbe granát mutogatnak,
Bathányi szomszédoknál volt, mert ott állott a
kellék és nem a közös szobájában. Az Újpesti ter-
ületen a melyet a közoktatási miniszterium a tanácsos
előterjesztett, hogy a lebontás alá kerülő régi háza-
kat, köztük az Újpesti, fenyképfelteleken és épít-
munkásokban örökösse meg. A felújítás az Újpesti
terület alapos vizsgálat alá vette. Kovács Ernő volt
1848-49-iki honvédségi katonájának, a ki a szom-
or időkben maga is hosszabb ideig volt az Újpesti
foglya. Ott léltek halálra és onnan szállították Aradra.
Aradon a halális ítéletet tizenhat évi várfogásra vál-
toztatták, melyből hét esztendőt a ki töltött. A
fiatalos herceg levő öreg ur eladta, hogy a vesztő-
hely, a hol gróf Bathányi Lajost kivégezték,
azon a telken volt, a melyen most a közoktatási
miniszterium palotája áll. Megemlítjük azt is, hogy
a melyen az Bathányi utolsó utjára kísérték. Ő maga
börtönbe átköltözött nete a szomorú temető. Megjelöl-
te azt a három helyiséget, mely a halálra ítéltnek sira-
lomháza szolgált életük utolsó huszonegy órájában és
a honnan ott a vesztőhelyre kísérték. Bathányi börtön-
történetében nem tudta megjelölni. Bathányi ugyanis
a második emeleten volt elzárva. Az a felsőszobát,
a melyet Bathányi börtönbe granát mutogatnak,
Bathányi szomszédoknál volt, mert ott állott a
kellék és nem a közös szobájában. Az Újpesti ter-
ületen a melyet a közoktatási miniszterium a tanácsos
előterjesztett, hogy a lebontás alá kerülő régi háza-
kat, köztük az Újpesti, fenyképfelteleken és épít-
munkásokban örökösse meg. A felújítás az Újpesti
terület alapos vizsgálat alá vette. Kovács Ernő volt
1848-49-iki honvédségi katonájának, a ki a szom-
or időkben maga is hosszabb ideig volt az Újpesti
foglya. Ott léltek halálra és onnan szállították Aradra.
Aradon a halális ítéletet tizenhat évi várfogásra vál-
toztatták, melyből hét esztendőt a ki töltött. A
fiatalos herceg levő öreg ur eladta, hogy a vesztő-
hely, a hol gróf Bathányi Lajost kivégezték,
azon a telken volt, a melyen most a közoktatási
miniszterium palotája áll. Megemlítjük azt is, hogy
a melyen az Bathányi utolsó utjára kísérték. Ő maga
börtönbe átköltözött nete a szomorú temető. Megjelöl-
te azt a három helyiséget, mely a halálra ítéltnek sira-
lomháza szolgált életük utolsó huszonegy órájában és
a honnan ott a vesztőhelyre kísérték. Bathányi börtön-
történetében nem tudta megjelölni. Bathányi ugyanis
a második emeleten volt elzárva. Az a felsőszobát,
a melyet Bathányi börtönbe granát mutogatnak,
Bathányi szomszédoknál volt, mert ott állott a
kellék és nem a közös szobájában. Az Újpesti ter-
ületen a melyet a közoktatási miniszterium a tanácsos
előterjesztett, hogy a lebontás alá kerülő régi háza-
kat, köztük az Újpesti, fenyképfelteleken és épít-
munkásokban örökösse meg. A felújítás az Újpesti
terület alapos vizsgálat alá vette. Kovács Ernő volt
1848-49-iki honvédségi katonájának, a ki a szom-
or időkben maga is hosszabb ideig volt az Újpesti
foglya. Ott léltek halálra és onnan szállították Aradra.
Aradon a halális ítéletet tizenhat évi várfogásra vál-
toztatták, melyből hét esztendőt a ki töltött. A
fiatalos herceg levő öreg ur eladta, hogy a vesztő-
hely, a hol gróf Bathányi Lajost kivégezték,
azon a telken volt, a melyen most a közoktatási
miniszterium palotája áll. Megemlítjük azt is, hogy
a melyen az Bathányi utolsó utjára kísérték. Ő maga
börtönbe átköltözött nete a szomorú temető. Megjelöl-
te azt a három helyiséget, mely a halálra ítéltnek sira-
lomháza szolgált életük utolsó huszonegy órájában és
a honnan ott a vesztőhelyre kísérték. Bathányi börtön-
történetében nem tudta megjelölni. Bathányi ugyanis
a második emeleten volt elzárva. Az a felsőszobát,
a melyet Bathányi börtönbe granát mutogatnak,
Bathányi szomszédoknál volt, mert ott állott a
kellék és nem a közös szobájában. Az Újpesti ter-
ületen a melyet a közoktatási miniszterium a tanácsos
előterjesztett, hogy a lebontás alá kerülő régi háza-
kat, köztük az Újpesti, fenyképfelteleken és épít-
munkásokban örökösse meg. A felújítás az Újpesti
terület alapos vizsgálat alá vette. Kovács Ernő volt
1848-49-iki honvédségi katonájának, a ki a szom-
or időkben maga is hosszabb ideig volt az Újpesti
foglya. Ott léltek halálra és onnan szállították Aradra.
Aradon a halális ítéletet tizenhat évi várfogásra vál-
toztatták, melyből hét esztendőt a ki töltött. A
fiatalos herceg levő öreg ur eladta, hogy a vesztő-
hely, a hol gróf Bathányi Lajost kivégezték,
azon a telken volt, a melyen most a közoktatási
miniszterium palotája áll. Megemlítjük azt is, hogy
a melyen az Bathányi utolsó utjára kísérték. Ő maga
börtönbe átköltözött nete a szomorú temető. Megjelöl-
te azt a három helyiséget, mely a halálra ítéltnek sira-
lomháza szolgált életük utolsó huszonegy órájában és
a honnan ott a vesztőhelyre kísérték. Bathányi börtön-
történetében nem tudta megjelölni. Bathányi ugyanis
a második emeleten volt elzárva. Az a felsőszobát,
a melyet Bathányi börtönbe granát mutogatnak,
Bathányi szomszédoknál volt, mert ott állott a
kellék és nem a közös szobájában. Az Újpesti ter-
ületen a melyet a közoktatási miniszterium a tanácsos
előterjesztett, hogy a lebontás alá kerülő régi háza-
kat, köztük az Újpesti, fenyképfelteleken és épít-
munkásokban örökösse meg. A felújítás az Újpesti
terület alapos vizsgálat alá vette. Kovács Ernő volt

Kis hirdetésekét elfogad az EGYETERTES...

Burger Vilmosné dohányüzlete...

Deutsch Julia dohányüzlete...

Nemesek A. dohányüzlete...

Toldi Lajos könyvkereskedése...

Eladás. Használt és új pénz-szekrények...

Köther-fele Pasquet. 153 cm magas fekete jukker...

396 üles háztelkek. Paloták és alulnagyszobák...

Alkalmazást keres. Gazdasszonyok ajánlják...

Különféle. Magyar. Tisztviselői, magánhivatalnokok...

Magyar. Tisztviselői, magánhivatalnokok...

Magyar. Tisztviselői, magánhivatalnokok...

Magyar. Tisztviselői, magánhivatalnokok...

Magyar. Tisztviselői, magánhivatalnokok...

Magyar. Tisztviselői, magánhivatalnokok...

Magyar. Tisztviselői, magánhivatalnokok...

Magyar. Tisztviselői, magánhivatalnokok...

Irodas zolgái állást keres egy tisztességes...

Alkalmi beszédek. Készítők, udvosló levelek...

Alkalmi beszédek. Készítők, udvosló levelek...

Alkalmi beszédek. Készítők, udvosló levelek...

Alkalmi beszédek. Készítők, udvosló levelek...

Alkalmi beszédek. Készítők, udvosló levelek...

Alkalmi beszédek. Készítők, udvosló levelek...

Alkalmi beszédek. Készítők, udvosló levelek...

Alkalmi beszédek. Készítők, udvosló levelek...

Alkalmi beszédek. Készítők, udvosló levelek...

Alkalmi beszédek. Készítők, udvosló levelek...

Alkalmi beszédek. Készítők, udvosló levelek...

Alkalmi beszédek. Készítők, udvosló levelek...

Alkalmi beszédek. Készítők, udvosló levelek...

Alkalmi beszédek. Készítők, udvosló levelek...

Alkalmi beszédek. Készítők, udvosló levelek...

Eltesse az emberi kor legvégso határaig!

Eltesse az emberi kor legvégso határaig!

Eltesse az emberi kor legvégso határaig!

Eltesse az emberi kor legvégso határaig!

Eltesse az emberi kor legvégso határaig!

Eltesse az emberi kor legvégso határaig!

Eltesse az emberi kor legvégso határaig!

Eltesse az emberi kor legvégso határaig!

Eltesse az emberi kor legvégso határaig!

Eltesse az emberi kor legvégso határaig!

Eltesse az emberi kor legvégso határaig!

Eltesse az emberi kor legvégso határaig!

Eltesse az emberi kor legvégso határaig!

Eltesse az emberi kor legvégso határaig!

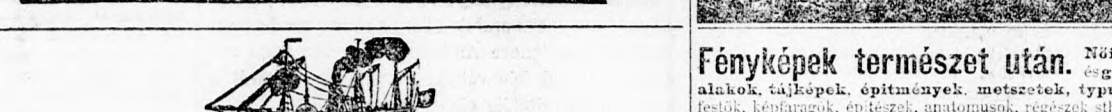
Eltesse az emberi kor legvégso határaig!

Eltesse az emberi kor legvégso határaig!

CHOCOLAT MENIER

Legnagyobb gyár a világon. Napi eladás 50.000 kilo.

RÖPTÉBEN A NAGYVILÁG KÖRÜL. Amerikai díszmü. Ara díszkötésben frt 6.50.

ADRIA

magyar kir. tengerhajózási r.-t. vezérigénysége: Hoffmann S. és V.

1897. november havában következő gőzöskék fognak indulni:

Table with columns: Honnan, Hová, Gőzös neve, 1897. nov. Lists shipping routes and dates.

Atrakodási szolgálat közvetlen hajókraklevelek alapján...

Középtengeri szolgálat. Fiume-Malta-Szicília-Marseille...

Ha a gőzös indulása előtt 8 nappal Tanger, Algir vagy Gibraltar kikötőbe...

A gőzös Barcelonán kívül még egy földközi tengeri spanyol kikötőt fog érinteni...

Budapest, Kossuth Lajos-utca 4.

olasz cipőgyár

legnagyobb és legegységesebb

ROVATTI & C. Milano.

Minden minőségű és alakú cipőgyár

CSAK EGYÁR.

Uraknak: 5 frt. Nőknek: 4 frt.

Leányok és fiataloknak: 3 frt. Gyermeknek: 2 frt.

Kis gyermekeknek: 1 frt. Házi cipők, sár-cipők, s formitúrák.

Budapest, Kossuth Lajos-utca 4.

Hirdetések felvételére és lap részére a kiadóhivatalban...

Hirdetések felvételére és lap részére a kiadóhivatalban...

Hirdetések felvételére és lap részére a kiadóhivatalban...

Hirdetések felvételére és lap részére a kiadóhivatalban...

Hirdetések felvételére és lap részére a kiadóhivatalban...

Hirdetések felvételére és lap részére a kiadóhivatalban...

EMLEKMŰ A NÉP FELSZABADULÁSÁNAK ÖTVENÉVES JUBILEUMÁRA.

A MAGYAR NÉP MULTJA ÉS JELENE

ezimű munka hazánk történetének eddig teljesen elhanyagolt mezejét...

Előfizetés. 5 füzetre 1 frt 50 kr. Az összes 40 " 12 " "

Az egész mű 40 füzetnél több nem lesz. Az első füzet most jelent meg.

Előfizetéseket elfogad az „EGYETERTÉS” kiadóhivatala...

MAGYAR NÉP MULTJA ÉS JELENE

IRTA BENEDEK ELEK. SZAMOS KÉPPEL. 40 füzet à 30 kr.

KAPHATÓ AZ „EGYETERTÉS” KIADÓHIVATALÁBAN, BUDAPEST.

Egy füzet ára 30 kr.

Egy füzet ára 30 kr.

Egy füzet ára 30 kr.

Egy füzet ára 30 kr.

Egy füzet ára 30 kr.

Egy füzet ára 30 kr.

Egy füzet ára 30 kr.

Egy füzet ára 30 kr.

Egy füzet ára 30 kr.

Egy füzet ára 30 kr.

Egy füzet ára 30 kr.

Az első füzet tartalma: Bevezetés.

A honfoglaló magyarok. A törzsszerkezet felbontása...

A bálvány és a kereszt küzdelme. Az ősi hit. A lázadó Kupa...

A füzetet számos kép díszíti.

A füzetet számos kép díszíti.

A füzetet számos kép díszíti.

A füzetet számos kép díszíti.

A füzetet számos kép díszíti.

A füzetet számos kép díszíti.

A füzetet számos kép díszíti.

A füzetet számos kép díszíti.

A füzetet számos kép díszíti.

A füzetet számos kép díszíti.

A füzetet számos kép díszíti.

A füzetet számos kép díszíti.

SZERKESZTŐSÉG BUDAPEST, IV. PÁPNÓVELDE-UTCA... ELŐFIZETÉSI DÍJ: Vidékre postán v. helyben...

Haberhauer

Budapest székes főváros mai rendkívül közgyűlési választott. Lelkes egyházi székessé fűrészes funkció...

azt a férfit, ki teljes mértékben a polgármesteri hivatalban...

Hanem azért ennek a meg sem a polgármesteri hivatalban...

zaban a kimagasló esemény nem járt semmiféle...

teskedés zavgya áramlati mozgalmához, melyet az...

tett egyszerűen, de ép a Csak egy pályázó volt. A...

nek nem akadt vetélytárs, mert közt ő volt a legelő...

mett férfi közt, ő a legelső választás bevezetett dolog...

annak rendje-módja. Nem is választás volt. A...

ros mai közgyűlését országos néveléssel teszi; hanem...

társak közbizalma Haberhauer Kisa megválasztott polgármester...

névén tette le nyomban. Ez a különös névelés meg...

meg, hogy az új polgármester és mindenki jelenlétében...

beszédében bejelentette, hogy a mai napon névelésmegújítást...

vezetett. Ez a percekig tartó törvényhatóság tagjai az...

várattal kijelentést fogadott, hogy a jobb bizonyítást...

névelésmegújítást jelenleg a főváros közönsége.

Ime egy férfi, ki egy fejlett hasznos munkálkodó...

magának a polgármesteri hivatalban meink egyszerű elismerés...

jeles tehetségű és gondoskodó becsületes érvára vált a közgyűlésnek...

tette azt a nevet, mely sikerei és érdemei fűződszas...

tudós nélkül me nevet, mikor Magyarország gármesteri székebe ül...

vesz föl. Halmos János csak kö tett. De ezzel a kötelesség...

szert példát adott mind mifele okból ragaszkodnak...

neveikhez. Nagyszerűen p hogy ennek az országnak a...

hazának fiait ne csak er közlésben, ne csak a hívékenységben...

lenyének egyéniségüknek abban a néveléssel együtt jár.

Halmos János bizonyára lesz nagyobb, mint volt. nos. Az ő névmagyarosít...